

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Тетяна Анатоліївна КРАВЧЕНКО,
доктор наук з державного управління, доцент,
професор кафедри державного управління та земельного кадастру
Класичного приватного університету (м. Запоріжжя),
tatyana_kravchenko@ukr.net

УДК 504.03 (477)

НАЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА ІНДИКАТОРІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ ПРОВАДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ “УКРАЇНА–2020”

Зважаючи на те, що подолання суперечностей між економічним зростанням, збереженням природних ресурсів та поліпшенням якості життя населення є запорукою сталого розвитку держави, важливим є застосування певних індексів та індикаторів, що дадуть змогу всебічно оцінити рівень суспільного прогресу в цьому напрямі. Відтак у статті обґрунтовано необхідність запровадження національної системи індикаторів сталого розвитку.

Розкрито сутність поняття “сталий розвиток”, спираючись на погляди науковців і визначення, наведені в міжнародних стандартах та інших нормативних документах.

Розглянуто основні критерії відбору індикаторів, розкрито важливі їх характеристики, необхідні для створення національної інформативної системи оцінювання стану й динаміки сталого розвитку держави. Основними характеристиками індикаторів названо такі: можливість кількісного вимірювання та порівняння, відповідність міжнародним індикаторам сталого розвитку, існування додаткових та специфічних (залежно від регіонів) індикаторів, які характеризують розвиток основних компонентів системи сталого розвитку в різних галузях.

максимальна відповідність національній системі моніторингу та державної статистики, компактність.

Підкреслено важливість індикаторів як інструменту визначення проміжних завдань Стратегії сталого розвитку та, з огляду на це, обґрунтовано необхідність створення нового державного органу у цій сфері — Національної комісії сталого розвитку України, до компетенції якої буде входити затвердження переліку таких індикаторів.

Виокремлено чотири шляхи запровадження системи індикаторів сталого розвитку в Україні: 1) прийняття тих індикаторів, що вже використовуються на території Європейського співтовариства; 2) прийняття індикаторів, рекомендованих для країн Східної, Центральної Європи та Центральної Азії; 3) адаптація та модернізація будь-якої загальноприйнятої системи показників; 4) створення нової системи індикаторів суспільного прогресу. Усе вищезазначене сприятиме успішній реалізації Стратегії сталого розвитку “Україна–2020”.

Ключові слова: сталий розвиток, індикатори (показники) сталого розвитку, соціально-економічний розвиток, стратегія.

Українське суспільство перебуває на етапі глобальних змін, тому наразі актуальною є модернізація системи публічного управління та забезпечення сталого розвитку суспільства. Згідно з основоположним документом у сфері реформування, а саме Стратегією сталого розвитку “Україна–2020”, що була затверджена Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015 [1], Україна взяла на себе зобов’язання щодо запровадження в систему господарювання принципів сталого розвитку. У довгостроковому плані необхідним є успішне вирішення чотирьох векторів руху (вектор розвитку, вектор безпеки, вектор відповідальності, вектор гордості) та реалізація 62 реформ і програм розвитку держави, що буде залежати від нових підходів, які мають змінити звичну практику роботи на всіх рівнях як офіційного, так і приватного життя суспільства.

Забезпечення сталого розвитку можливе лише шляхом подолання суперечностей між економічним зростанням, збереженням природних ресурсів та поліпшенням якості життя населення. Для оцінювання стану й динаміки сталого розвитку держави необхідним є застосування певних індексів та індикаторів. В Україні процес їх затвердження та застосування ще перебуває на зародковому етапі. Однак при цьому слід зауважити, що узгодженої системи індикаторів не існує й на міжнародному рівні, оскільки світова спільнота постійно їх вдосконалює.

Вивченню окремих показників-індикаторів та їх систем, що стосуються характеристики сталого розвитку чи його окремих аспектів у країнах СНД та Україні, присвячено значну кількість наукових праць. З-поміж них можна назвати здобутки таких учених, як П. Я. Бакланов, Б. В. Бурятський, М. Ф. Глазовський, М. А. Голубець, І. О. Горленко, М. І. Долішній, А. В. Євдокімов, В. М. Котляков, О. Л. Кузнецов, В. П. Кухар, С. А. Лісовський, К. С. Лосев, В. І. Мунтіян, А. В. Поліщук, Л. Г. Руденко, М. Й. Рутинський, С. К. Харічков, Є. В. Хлобистов, Р. Г. Яновський та ін. У

документах загальнодержавного рівня розкрито параметри індикаторів сталого розвитку.

Однак, незважаючи на існування деяких нормативних документів та низку наукових досліджень у цій сфері, недостатньо дослідженим залишається аспект щодо запровадження системи індикаторів суспільного прогресу в контексті державної політики, спрямованої на реалізацію пріоритетів сталого розвитку в Україні.

Мета статті — обґрунтувати необхідність запровадження національної системи індикаторів сталого розвитку, розкрити їх основоположні характеристики, виокремити шляхи запровадження системи індикаторів сталого розвитку в Україні з урахуванням зарубіжного та вітчизняного досвіду.

Концепцію сталого розвитку (*sustainable development*) було розроблено зусиллями багатьох учених. За своєю суттю вона становить систему поглядів на рух економічних систем і спільнот у контексті їх гармонійної взаємодії між собою та з природою, завдяки чому вона здобула міжнародне визнання. Цю концепцію на сьогодні визнано найціннішою моделлю майбутнього світової цивілізації, оскільки в ній окреслено якісно новий стан розвитку постіндустріального суспільства. Теорія і практика сталого розвитку суспільства як на глобальному, так і на національному, регіональному чи місцевому рівні, є відображенням об'єктивної потреби переорієнтації економічного та суспільного розвитку за умови збереження природного й людського потенціалу для нинішнього та наступних поколінь.

Розглядаючи необхідність сталого розвитку в контексті побудови його теорії, можна стверджувати, що реалізація цієї потреби, її повнота і глибина значною мірою залежить від суб'єктивних факторів. І мова тут іде не лише про розуміння суті проблеми, а й про ставлення до неї, опанування шляхів її вирішення, готовність активно підтримувати відповідну стратегію, особисто брати участь у її втіленні.

Незважаючи на те, що поняття “сталий розвиток” на сьогодні набуло значного поширення, загальноприйнятого його визначення до цього часу не існує. Загалом побутує понад півсотні трактувань цього поняття, які є предметом наукових суперечок як вітчизняних, так і зарубіжних теоретиків та практиків, зокрема щодо розгляду його як економічної, соціальної, екологічної чи суспільної категорії або як такої, що становить синтез певних аспектів названих сфер діяльності.

Терміносполука “сталий розвиток” є перекладом англійського словосполучення *sustainable development*, що означає “життєздатний”, “усебічно збалансований”, “достатній” [2, с. 87].

Згідно з визначенням, яке пропонує ООН, сталий розвиток — це розвиток суспільства, що дає змогу задовольняти потреби нинішнього покоління, не завдаючи при цьому шкоди можливостям майбутніх поколінь для задоволення їх власних потреб. Відзначимо, що ідея сталого розвитку була покладена в основу світової програми дій “Порядок денний на XXI століття”, прийнятої 179 країнами світу [3].

Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 дає таке визначення сталого розвитку: це розвиток, який задовольняє потребам сучасності, не ставлячи при цьому під загрозу можливість наступних поколінь задовольняти свої потреби [4]. Він передбачає інтегрування завдань високої якості життя, здоров'я та добробуту із соціальною справедливістю, забезпеченням здатності планети підтримувати

життя у всьому його розмаїтті. Ці соціальні, економічні та екологічні завдання є взаємозалежними та такими, що взаємно підтримуються.

Отже, сталий розвиток — це, насамперед, керований розвиток, який забезпечується системним підходом та сучасними інформаційними технологіями, які дають можливість дуже швидко моделювати різні варіанти напрямів розвитку, обирати найбільш оптимальний з них та з високою точністю прогнозувати їх результати. Однак при цьому слід пам'ятати, що лише за умови досягнення суспільного консенсусу навколо основоположних складових організаційно-економічного механізму, який забезпечуватиме легітимність та дієвість державної політики, є дійсно можливою сталість позитивних суспільних тенденцій, стійкість економічного зростання та розвитку. Перехід до сталого розвитку — це глобальний процес, у якому кожна країна має координувати свої заходи, спрямовані на реалізацію завдань і принципів нової цивілізаційної моделі, з усім світовим співтовариством.

Зважаючи на те, що концепцію сталого розвитку часто розглядають як еволюційну, важливим питанням її реалізації залишається виявлення практичних і вимірюваних індикаторів розвитку.

Питання визначення поняття “індикатор” до цього часу залишається дискусійним. Індикатор часто ототожнюють з такими поняттями, як “коефіцієнт”, “індекс”, “показник”, “параметр”, розглядаючи їх при цьому як синонімічні. Відтак необхідність узгодження понятійного апарату зумовлена потребою відходу від популістського тлумачення макрофінансових індикаторів у бік створення реальної системи індикаторів сталого розвитку України, які стануть зручним інструментом аналізу напряму розвитку і нададуть можливість коригувати дії держави й суспільства, особливо в галузі використання природних ресурсів та охорони довкілля.

Однак у зв'язку з тим, що створення індикаторів сталого розвитку є трудомістким і ресурсозатратним процесом, у світі наразі немає жодного загальноприйнятого показника сталості розвитку. При цьому їх активною розробкою активно займаються такі міжнародні організації, як Організація Об'єднаних Націй та її різні структурні підрозділи, Всесвітній банк, Європейська комісія, Комітет екологічного моделювання (ISEM), Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD), Науковий комітет з проблем навколишнього середовища (SCOPE) та ін.

Найвідомішими інтегральними індексами розвитку, що враховують екологічний і соціальний складники, є показник дійсних заощаджень (*genuine savings, GS*) [5], екологічно адаптована внутрішня продукція (*Environmentally adjusted net domestic product, EDP*) [6], індекс розвитку людського потенціалу ІРЛП (*Human Development Index*) [7], індекс екологічної стійкості (*Environmental Sustainability Index*) та індекс екологічної ефективності (*Environmental Performance Index*) [8; 9], дійсний показник прогресу (*Genuine Progress Indicator, GPI*) [5].

Наразі існує два підходи щодо побудови системи індикаторів сталого розвитку:

- 1) побудова системи індикаторів, у якій кожен індикатор відображає окремі аспекти сталого розвитку (екологічні, економічні, соціальні й інституціональні);
- 2) побудова агрегованого індикатора, на основі якого можна говорити про ступінь сталості соціально-економічного розвитку.

Агрегування загалом відбувається на основі трьох груп показників: еколого-економічних, еколого-соціально-економічних, екологічних. Одна з найбільш повних систем індикаторів сталого розвитку створена в межах ООН.

Індикатори поділені на такі групи:

- 1) індикатори соціальних аспектів сталого розвитку;
- 2) індикатори економічних аспектів сталого розвитку;
- 3) індикатори екологічних аспектів сталого розвитку (у т.ч. характеристики стану водних, земельних ресурсів, атмосферного повітря тощо та відходів);
- 4) індикатори інституціональних аспектів сталого розвитку (розробка, обґрунтування та супровід політик, планів і програм, наукові розробки, інформаційне забезпечення, обов'язкове врахування думки зацікавлених сторін та забезпечення участі громадськості).

Зрозуміло, що формування системи індикаторів має ґрунтуватися на певних критеріях. Так, зарубіжні науковці О. Куїк і Г. Фербругген [10] вказують, що основними критеріями для відбору індикаторів є чутливість до змін у часі, чутливість до змін у просторі, чутливість до зворотного розвитку, чутливість до можливості контролю, передбачуваність, інтегрованість (здатність до інтеграції).

На їхню думку, індикатори сталого розвитку повинні також виконувати три основні функції:

- 1) зменшувати кількість вимірювань, необхідних для отримання точного опису ситуації, тобто оцінки прогресу в досягненні поставленої мети, ефективності;
- 2) спрощувати сприйняття й обговорення позитивних і негативних подій політиками, управлінцями, громадськістю тощо;
- 3) впливати на розробку політики щодо управління процесами (горизонтального і вертикального) та полегшувати вертикальну інтеграцію [10].

Отже, індикатори сталого розвитку мають відображати економічні, соціальні й екологічні аспекти задоволення потреб сучасного покоління без обмеження потреб майбутніх поколінь. Щоб розвиток міг вважатися стійким, він має відбуватися з урахуванням досягнень економічного зростання, але при забезпеченні збалансованості з потребами суспільства щодо поліпшення якості життя та політикою, спрямованою на запобігання деградації довкілля.

Спираючись на існуючий досвід [11; 12], можна дійти висновку, що індикатори призначені для вирішення таких завдань:

- 1) визначення мети (виокремлення конкретних завдань політики сталого розвитку в кількісній формі, розробка стратегій для майбутнього розвитку);
- 2) управління (моніторинг досягнення мети сталого розвитку, оцінювання досягнутого прогресу, інформація для планування і прийняття рішень органами влади; підвищення якості управлінських рішень з урахуванням позицій та інтересів різних груп населення);
- 3) аналіз становища держави у світі (міжрегіональні порівняння, обґрунтування трансфертів; відносини держави та міжнародної спільноти, залучення іноземних інвестицій, програм, грантів);
- 4) залучення громадськості (інформування, навчання, взаємозв'язок із суспільством та окремими групами; участь у громадській діяльності).

У зв'язку з вищевикладеними та в контексті розробки певної політики індикатори стійкого розвитку мають виконувати такі функції:

1. Визначати мету, що впливає із загальнодержавних/регіональних стратегічних програм. Індикатори відображають ключові завдання і заходи, визначені в рамках програм соціально-економічного розвитку регіонів України.

Це дасть можливість встановити цільові показники для кожного індикатора, забезпечивши при цьому більш чітке бачення і розуміння спільних завдань політики.

2. Забезпечувати базу для оцінювання ходу реалізації цих стратегій на різних рівнях (технічні й управлінські завдання). Індикатори дають можливість здійснювати вимірювання, моніторинг, оцінювання й аналіз темпів та ефективності руху в напрямі досягнення мети сталого розвитку і в разі необхідності коригувати загальну політику таким чином, щоб скерувати розвиток у потрібне русло, що забезпечує його стійкість. Конструктивне значення має процедура вибору індикаторів згідно з територіальними рівнями дослідження.

Погоджуємось із думкою О. Мартюшевої, яка, аналізуючи досвід країн, які мають національні системи показників сталого розвитку, виокремлює такі основоположні характеристики індикаторів для створення інформативної системи оцінювання стану й динаміки розвитку держави:

1) мають бути кількісно вимірюваними та порівнюваними у динаміці, забезпечувати можливість порівняння аналогічних процесів з іншими країнами;

2) повинні бути приведені до відповідності з міжнародними індикаторами сталого розвитку;

3) мають доповнюватися та конкретизуватися додатковими та специфічними для різних регіонів (територіальних громад) індикаторами, які характеризують розвиток основних компонентів системи сталого розвитку в різних галузях;

4) повинні максимально відповідати національній системі моніторингу та державної статистики;

5) мають включати мінімальний необхідний набір показників, бути компактними [13].

Наразі існують спроби формального чи реального впровадження положень та оцінювання сталості розвитку на регіональному рівні. Головним недоліком систем локального оцінювання сталості розвитку в Україні можна вважати переважно статистичний характер показників. Тобто більшість використовуваних показників лише демонструє зміну того чи іншого параметра в часі, не даючи відповіді на запитання про причини, наслідки та прогнози. Так, Стратегією регіонального розвитку Запорізької області на період до 2015 р. (рішення сесії обласної ради від 6 червня 2008 р. № 2, зі змінами та доповненнями) визначено 105 індикаторів за пріоритетними напрямками: екологічна безпека, підвищення використання туристичного, курортного і культурного потенціалу області, підвищення інвестиційної привабливості, забезпечення інноваційного розвитку — та додатково запропонованих напрямів — “Якість життя населення регіону” і “Формування високої української культури, самодостатності громад, їх спроможності до самоврядування” [14].

Відзначимо, що система індикаторів є вкрай необхідною для оцінювання будь-якої стратегії або плану, оскільки її відсутність означає відсутність контролю за виконанням, а отже, і можливості здійснювати корегування стратегії на наступних етапах.

Відтак розпочинати практичну реалізацію Стратегії сталого розвитку “Україна–2020” необхідно з ретельного оцінювання тріади “соціум–економіка–середовище” на підставі певних індикаторів, які є важливим інструментом визначення проміжних завдань Стратегії. Документом визначено 25 ключових показників успішності розвитку країни, за якими слід оцінювати хід виконання

реформ і програм, однак не передбачено такого складника, як система індикаторів сталого розвитку. Відтак доцільним вбачається створення робочої групи при Раді національної безпеки і оборони України із залученням експертів Національного інституту стратегічних досліджень, Національної академії наук України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства освіти і науки України, інших міністерств та відомств, що дасть змогу розробити систему індикаторів чи інтегрального індикатора сталості розвитку України та методології відповідного моніторингу на національному і регіональному рівнях.

Вважаємо також необхідним створення нового державного органу у сфері забезпечення сталого розвитку — Національної комісії сталого розвитку України, до компетенції якої буде входити затвердження переліку відповідних індикаторів.

Згідно зі Стратегією сталого розвитку “Україна–2020”, виокремлюємо чотири шляхи запровадження системи індикаторів сталого розвитку в Україні:

- 1) прийняття тих індикаторів, що вже використовуються на території Європейського співтовариства;
- 2) прийняття індикаторів, рекомендованих для країн Східної, Центральної Європи та Центральної Азії;
- 3) адаптація та модернізація будь-якої загальноприйнятої системи показників;
- 4) створення нової системи індикаторів суспільного прогресу.

Отже, оцінювання результатів діяльності суспільства на основі різноманітних індикаторів є важливим засобом забезпечення сталого розвитку. Однак до цього часу в Україні не впроваджено відомих систем індикаторів, які використовуються в міжнародних і національних програмах сталого розвитку та планах розвитку окремих секторів народного господарства. Аналіз сучасних підходів до оцінювання розвитку України свідчить про необхідність подальшого їх вдосконалення шляхом формування комплексної оцінки, що має базуватися на системі статистичної звітності та враховувати екологічний, економічний, соціальний та інституціональний фактори.

Сьогодні окремі країни та міжнародні організації мають значний досвід розробки, впровадження і використання індикаторів, що дають змогу оцінювати ступінь досягнення мети на шляху до узгодженого економічного, соціального й екологічного розвитку. Такий досвід буде корисним і для України та може стати надійною базою для розробки національної системи індикаторів сталого розвитку як важливої складової Стратегії сталого розвитку “Україна–2020”.

Список використаних джерел

1. Про Стратегію сталого розвитку “Україна — 2020” : Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/201 [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
2. Корнійчук, Л. Економічне зростання і сталий розвиток [Текст] / Л. Корнійчук // Економіка України. — 2008. — № 4. — С. 82–90.
3. Порядок денний на 21 століття : Програма дій [Текст] / пер. з англ. : ВГО “Україна. Порядок денний на 21 століття”. — К. : Інтелсфера, 2000. — 360 с.
4. ISO 26000:2010 Guidance on social responsibility [Electronic Resource] ISO — International Organization for Standardization. — URL : <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:26000:ed-1:v1:en>.

5. Genuine Progress Indicator [Electronic Resource] Genuine Progress — Moving beyond GDP. — URL : <http://genuineprogress.net>.
6. Environmentally adjusted Net Domestic Product [Electronic Resource] The Millennium Development Goals Dashboard. — URL : http://esl.jrc.ec.europa.eu/envind/un_meths/UN_ME056.htm.
7. Summary Human Development Report 2013. The Rise of the South: Human Progress in a Diverse World [Electronic Resource] Human Development Reports | United Nations Development Programme. — URL : http://hdr.undp.org/sites/default/files/reports/14/hdr2013_en_complete.pdf.
8. Environmental Performance Measurement [Electronic Resource] Yale Center for Environmental Law & Policy. — URL : <http://envirocenter.yale.edu/programs/environmental-performance-management>.
9. Yale University. Environmental Performance Index. EPI Rankings [Electronic Resource] Environmental Performance Index. — URL : <http://epi.yale.edu/epi/country-rankings>.
10. *Kuik, O.* In search indicators of Sustainable Development (Environment & Management) [Text] / Onno Kuik, Harmen Verbruggen. — Dordrecht; Boston; London ; Kluwer Acad. Publ.s, 1991. — 126 p.
11. *Артеменко, В.* Індикатори стійкого соціально-економічного розвитку регіонів [Текст] / В. Артеменко // Регіональна економіка. — 2006. — № 2. — С. 90–97.
12. Система індикаторів сталого розвитку регіонів України та оцінювання сучасного стану їх збалансованості [Текст] / В. П. Кухар, П. М. Черінько, Л. Г. Руденко та ін. // Екологія і природокористування. — 2011. — Вип. 14. — С. 7–25.
13. *Мартюшева, О. О.* Розробка індикаторів сталого розвитку країни: зарубіжний та вітчизняний досвід [Текст] / О. О. Мартюшева // Стратегічні пріоритети. — 2014. — № 1. — С. 77–83.
14. Інформація про моніторинг індикаторів Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2015 року за підсумками 2013 року [Електронний ресурс] Запорізька обласна державна адміністрація. — URL : <http://www.zoda.gov.ua/images/article/original/000038/38615/monitoring-indikatoriv-strategiji-regionalnogo-rozvitku-zaporizkoji-oblasti-na-period-do-2015-roku-za-pidsumkami-2013-roku.pdf>.

*Рекомендовано до друку кафедрою державного управління та земельного кадастру
Класичного приватного університету
(протокол № 7 від 25 лютого 2015 року)*

Надійшла до редакції 28.02.2015

Кравченко Т. А. Национальная система индикаторов устойчивого развития как важный инструмент осуществления государственной политики в сфере реализации Стратегии устойчивого развития “Украина–2020”

Несмотря на то, что преодоление противоречий между экономическим ростом, сохранением природных ресурсов и улучшением качества жизни населения является залогом устойчивого развития государства, важным является применение определенных индексов и индикаторов, которые позволят всесторонне оценить уровень общественного прогресса в этом направлении. В статье обоснована необходимость введения национальной системы индикаторов устойчивого развития.

Раскрыта сущность понятия “устойчивое развитие”, опираясь на взгляды ученых и определения, приведенные в международных стандартах и других нормативных документах.

Рассмотрены основные критерии отбора индикаторов, раскрыты их основные характеристики, необходимые для создания национальной информационной системы оценки состояния и динамики устойчивого развития государства. Основными характеристиками индикаторов названы следующие: возможность количественного измерения и сравнения, соответствие международным индикаторам устойчивого развития, существование специфических и дополнительных (в зависимости от регионов) индикаторов, характеризующих развитие основных компонентов системы устойчивого развития в различных отраслях, максимальное соответствие национальной системе мониторинга и государственной статистики, компактность.

Подчеркнута важность индикаторов как инструмента определения промежуточных целей Стратегии устойчивого развития и в связи с этим обоснована необходимость создания нового государственного органа в этой сфере — Национальной комиссии устойчивого развития Украины, в компетенцию которой будет входить утверждение перечня таких индикаторов.

Выделены четыре пути внедрения системы индикаторов устойчивого развития в Украине: 1) принятие тех индикаторов, которые уже используются на территории Европейского сообщества; 2) принятие индикаторов, рекомендуемых для стран Восточной, Центральной Европы и Центральной Азии; 3) адаптация и модернизация любой общепринятой системы показателей; 4) создание новой системы индикаторов общественного прогресса. Все вышесказанное будет способствовать успешной реализации Стратегии устойчивого развития “Украина–2020”.

Ключевые слова: устойчивое развитие, индикаторы (показатели) устойчивого развития, социально-экономическое развитие, стратегия.

Kravchenko, T. A. National System of Sustainable Development Indicators as an Important Instrument of State Policy Introduction in the Field of Implementation of "Ukraine 2020" Strategy for Sustainable Development

Taking into account the fact that overcoming of contradictions between economic growth, preservation of natural resources and improvement of the quality of people's life is the guaranty of sustainable development of a state, it is important to use certain indices and indicators, which will enable comprehensive evaluation of the level of social progress in this regard. Therefore, the need in introduction of the national system of sustainable development indicators has been substantiated.

The essence of the concept "sustainable development", based on the views of scientists and definitions given by international standards and other regulatory documents, has been revealed.

Main criteria of the selection of indicators have been considered; important characteristics thereof necessary for creation of the national informative system of evaluation of the state and dynamics of sustainable development of the state have been revealed. Possibility of quantitative measurement and comparison; compliance with international indicators of sustainable development; existence of additional and specific (depending on regions) indicators, which characterize the development of basic components of the system of sustainable development in different fields; maximum conformity to the national system of monitoring and state statistics, and compactness have been called the main indicators.

The importance of indicators as the means of determination of intermediate objective of the Strategy of sustainable development has been underlined, and, therefore, the necessity of creation of a new state agency in this field — National committee for the sustainable development of Ukraine, within competence of which shall fall the approval of the list of indicators, has been substantiated.

Four ways of introduction of the system of indicators of sustainable development of Ukraine have been defined: 1) acceptance of indicators, which are already being used in the territory of the European Union; 2) acceptance of indicators recommended for the countries of eastern Europe, Central Europe and Central Asia; 3) adaptation and modernization of any generally acceptable system of indices; 4) creation of a new system of social progress indicators. All of the aforesaid shall contribute to successful implementation of "Ukraine 2020" Strategy for Sustainable Development.

Keywords: *sustainable development, indicators (indices) of sustainable development, social and economic development, strategy.*

